

LÖVÉTEI KIÁLTÓ

II. évfolyam, 1. szám

2000. MÁRCIUS

Lövétel karácsony 1999-ben

A karácsony csak szép lehet, a karácsony csak boldog lehet. Mint egy szép ropogós csárdásban a bálban, mindenki mozgásban van. Ez úgy látszik, hogy egyre fokozódik.

Én is úgy terveztem, hogy próbálok a magam módján hozzájárulni a karácsony szépségéhez és élményéhez. Nekikezdünk egy pásztorjáték tanulásához. Elég nehéz volt, mert a gyermekek nem szoktak hozzá, én sem ismertem képességeiket. Aztán ajánlottam, hogy az „angyalnak” közösen segítsünk be – Polgármesteri Hivatal, iskola és vállalkozók – „hogy legyen gazdagabb az „angyal”. El is fogadták és meg is szervezték.

Elmentem december 17-én Csíkszeredába, hogy az angyalnak én is segítek, és az András Ignác igazgató úr által ajándékozott édességet elhozom. Mint Petőfi, egész úton azon gondolkodtam, hogy milyen jó is lesz, és a gyerekek hogy fognak örülni ezen gazdag, gazdagabb csomagoknak, amikor Csíkszeredát elhagyva egy kanyar után, mint egy szörny, rohan belém egy rémséges nagy teherautó. Már láttam magamat a volánnak nekidőlvé, holtan. De a betlehemi Kisdédnek más volt a szándéka, és megengedte, hogy ne csak a szervezést lássam, hanem az ennél gazdagabb végkifejletet is.

Ezek után már sorsom a jótévközkezebe került. Ebben nem is szenvedtem hiányt. Aztán a kórházból már nem tudtam hazajönni, hanem öt napig a barátomnál, Albert Lajosnál feküdtem, és adtam telefonon az utasításokat.

Olyan vigasztaló volt, hogy öt nap után, mikor hazajöttem, mint egy olyan lúd, amelyik egyik szárnyát leereszti, mert eltört, én is bal oldalamat húzva beléptem a hittanterembe, és ott Lázár Anna a gyerekekkel próbált, hogy mégis legyen pásztorjáték. Aztán jöttek a fiatalok minden este, és énekkel, versekkel besegítettek. Olyan lett a plébánia, mint egy nyüzsgő méhkapitár.

Hazajöttek a Betlehemesek Magyarországról, és onnan elhozták a Parlagi Endre által Budakalászára küldött sok csomagot. Küldött az öregeknek és a nagy családoknak is. Aztán mellé tettük a Caritas által küldött szerény ajándékot, és oda tette Egyed József a meleg cipőt, melyet ő adott, és az iskolaigazgatóval, András József tanár úrral el is hordták. Sok család alig kapott levegőt a meglepetéstől.

Majd jött az éjféli mise, illetve előtte az előadás. Izgalommal, de szeretettel tették a gyerekek és a fiatalok. Kettős célunk volt: a kis Jézust köszönteni, és a felnőtteknek, gyerekeknek örömet szerezni. Aztán vasárnap jött a csattanó. Kicsi misére megjött a sok jótévköz ajándéka, és átadták a pedagógusok a gyerekeknek. Hála a jó Istennek ragyogott a gyerekek arca és szeme. Érdemes volt áldozni erre.

Miért íróm le? Isten megengedte, hogy ebben a szép élményben részem legyen; másodszer azért írtam le, hogy tudatosítsuk, hogy ma is van jószág, szeretet, áldozatot vállaló ember. Ne csak a rosszat lássuk meg, hanem a jót is!

Eloolvasva ezt a pár sort, gondolom, hogy visszaemlékezve ezekre az eseményekre igazat adnak nekem abban, hogy más-kor is meg kell tennünk. Jó volna minél többen társlulni hozzánk!

A kis Jézus megörvendeztetett és a farsangon is folytassuk tiszta örömmel. Ezt kívánja

Lajos atya

Tisztelt lövétei Polgárok!

Nagy örömmel vettem kézbe a Lövetei Kiáltót. Eszembe jutott milyen nagy hatása volt a mi újságunknak, a Kalásznak a rendszerváltás előkészítésében és később is. Hosszú életet kívánok a Kiáltónak, sok okos, hasznos, élvezetes olvasmányt magunknak.

Találó a cím! Most kiáltanunk kell! Ébresztő az alvóknak, biztatás azoknak, akik már maguk keresik a boldogulás útjait, és nem mástól várnak megoldást.

Remélem az újság segít ráébreszteni mindenkit arra, hogy Lövete a magyar történelem és a székely emberek megismételhetetlen alkotása. Meg kell ismerni az értékeket, és úgy kell megőrizni, hogy közben egyre lakhatóbbá váljon a falu.

A gáz, csatorna kiépítésével váljanak a házak komfortossá, építsünk utakat, fejlesszük az oktatást és a kulturális életet. Ipart, háziipart kell fejleszteni, hogy otthoni kereset legyen, és maradjanak otthon a fiatalok. Rengeteg a feladat, nagy a kihívás a falu vezetői, értelmisége és minden lakója számára.

Nekünk itt Budakalászon, az anyaországban mások a teendőink. Domaszék és Budakalász tudnak segíteni. De segíteni csak annak lehet, akinek van saját elképzelése, terve, programja. Azon vagyunk, hogy az Európai Unió felé vezető úton fogjuk Lövete kezét.

Hiszem, hogy Erdély nagy fellendülés előtt áll. A legnagyobb akadályt abban látom, hogy Romániában óriási gondolkodásbeli és kulturális különbségek vannak. Manapság a fejlődés fő forrása a művelt ember, az ő tudása, kultúrája. Erdély és a Regát között nagyobb a távolság e tekintetben, mint Erdély és Magyarország között. Sem a román impérium, sem a kommunizmus nem tudta eltüntetni közös kincsünket, a keresztény magyar kultúrát.

Nem telik el nap, hogy ne gondoljak Lövétére, barátimra, a Kis-Homoródra, a Kutyardombra, a sóskútra. Hallom a templomharangját és a Himnuszt, amit Kisasszony napján nagymise végén énekeltek.

Isten áldja Lövete népét!

Parlagi Endre, Budakalász

LÖVÉTEIEK IDEGENBEN

– ezen rovatban szeretnénk megszólítani elszármazott lövéteieket –

Elsőként Györgypál László levele olvasható

Őszinte szívvel köszönöm a „Lövetei falutalálkozó”-ra hívó levelet. 1991/92 telén abban az örömben volt részem, hogy ott lehettem Lövétén, abban a faluban, amelyik az én édesapámat és édesanyámat adta nekem. Tőlük kapta azt a katolikus hitet, székely gondolkodást, erőt, életformát, amelyik engem életem elmúlt 76 évében megtartott annak, amit a lövétei örökség jelent.

Gyermekkoromat nem Lövétén töltöttem, mert édesapám hivatása más helyre vitte a családot. Amióta emlékszem valamire, nálunk az a szó, hogy „otthon lenni”, vagy „hazamen-ni” sohasem jelentette a mi lakásunkat, házunkat, vagy városunkat, hanem egyedül és félreérthetetlenül Lövétét.

(folytatás a 2. oldalon)

Mi marad az ünnepekből?

Én egy nagyon „látványos” maradványát találtam 2000. jan. 3-án a szilveszteri mulatságnak a Kis-Homoród partján sétálva, az épülő ülepítő melletti szakaszon, a patakmederben, s most önök is megcsodálhatják a mellékelt fényképen. Ha nem látszana elég tisztán: a dobozokban és a mederben főleg pezsgősüvegek fekszenek, egyéb szeméttel övezve (több mint 80 db üveg). Mint egyszerű szemlélődő azon morfondíroztam, hogy vajon miért nem volt egyszerűbb kivinni a neki megfelelő helyre, a szeméttárolóhoz, mint lehozni ilyen messze, a falun alul. A pezsgősüveg nem visszaváltható. De ez még nem ok arra, hogy üveggátat építsünk a halaknak! Elhihetik, hogy nekik és a nyáron ott fürdőző gyerekeknek legkevésbé erre van szükségük!

András Mónika

FARSANGI GONDOLATOK

Miközben a következő kérdésekre próbálunk válaszolni, gondoljunk a komolyabb községi problémákra is. A komoly dolgokkal csak farsangkor viccelhetünk! Önök szerint 2000-ben:

- Hány hónapig bírja ki „szárazon” az újra felszerelt postaláda?
- Hány vendéglőnek, bárnak lesz elfogadható illemhelye, és ebből hányat nem tartanak zárva?
- Mennyi ideig fog engedély nélkül működni a központi bár és disco?
- Hányan lesznek, akik aki követik a helyi Tanács munkáját, és hányan fogják tudni, hogy hol vannak kifüggesztve a határozatok?
- Mikorra értik meg mind a község vállalkozói, emberei, hogy a községből nem csak élni lehet, hanem a közérdekért tenni is kell?
- Hány hónapig fog a kábeltévé adása szünetelni a működtető hibájából?
- Megértik-e az emberek, hogy ne a folyóba, patakba, erdőbe, főút mellé dobják el a szemetet?
- Hányan fognak a hagyományos húshagyókeddi ünnepségre székelyruhába öltözni?
- Megoldódik-e az „új” piachíd problémája?
- Hány éjjeli őr fogja a papírját valamelyik bárban aláírni a rendőrrel?
- Minden tanácsos fogja-e a községi rendezvényeket támogatni?
- Kibirja-e a Kutyadombnál az út a víz rombolását?
- Mennyi lesz a születési-elhalálozási arány?
- Hány hónapig fognak fát, rönköket, utánfutót tárolni a Gerőkerben?
- Megértik-e az emberek, hogy a kultúrotthonban előadásokon ne dohányozzanak és ne álljanak fel a székekre?
- Mennyi ideig kell a lövétei embereknek a szomszéd városba járni a pénzük CEC kamatainak beírásáért?

...
A felsorolt kérdések valójában Lövétei legfontosabb problémáit tükrözik. Ezek nem egy ember, egy embercsoport, hanem az egész község egyelőre megoldatlan feladatai! Csak közös erőfeszítéssel, akarattal lehet ezeket megoldani!

Györgylőrincz Ernő

Majdnem két hétig hevert két karácsonyfa egyik híd alatt a jégen. Két kidobott, elhasznált karácsonyfa.

Nem egy sokkaló kép, ugyebár! Így nem is lenne csoda, ha senkit nem gondolkodtattak volna el az élet egyik idevágó fonákságán. Azon, hogy ami majdnem egy hónapra át egy lakás központi díszje volt, egyik napról a másikra kidobnivaló szemétté vált. Olyannyira, hogy már a kapun belül sem maradhatott.

Való igaz, hogy példaként számtalan hasonló sorsú tárgyat lehetne találni. De a karácsonyfa helyzete valahogy más. Főleg így, szemétként a vízbe dobva. Sokkal nehezebben illik össze a repedt fazékkal, törött üveggel, ázott csokis papírral mint például a káposztáshordó tartalma. Annál is inkább, mivel a karácsonyfa elégethető!

Létezik mifelénk az a szokás, mely szerint a Húsvét reggelén megszentelt eledel maradéka nem a moslékba, hanem minden csont, tojáshéj, de még az utolsó morzsa is a tűzbe kerül.

Érdemel-e hasonló sorsot egy karácsonyfa?

Megszentelve ő is volt. Örömet, legalább egy tojásnyit okozott.

Mielőtt meglennék a válasszal, gondoljunk csak arra, hogy mi vár még erre a két karácsonyfára.

Természetesen már nincsenek a híd alatt. Dél felé sodródtak az olvadó jéggel. Ám valahol egy nagyobb kő vagy víz fölé hajló ág útjukat állja, s fennakadnak, mint ahogy az a többi rendes szeméttel vagy hordalékkal szokott lenni. (Hargitai fenyves erdőből „angyali” segítségével így is vezet út a Homoród füzes partjára). De az utolsó megaláztatásukra még várniuk kell. Az csak az első nagyobb áradással jön el, amikor újra díszeket kapnak, ezúttal a folyótól (vagy ismét tőlünk?): rongycafatot, rozsdás drótot, Pufuleti-es nyolttasakat.

Ha ezt így valaki meglátja, bizonyára gondol majd valamire.

Remélem, nem a Karácsonyra!

Mag István

LOVÉTEIEK IDEGENBEN

(folytatás az 1. oldalról)

Amit nekem az én lövétei szüleim adtak, az maradt az én örökségem, kincsem egész életemben. Nem örököltem egy fillért sem pénzben, de kaptam tőlük valamit, ami engem mindig tartott, vitt, segített akárhol és akármilyen helyzetben. Ez volt velem, amikor tehenet fejtem Svájcban, vagy amikor nekem kellett tervezni és igazgatni az itteni vasutak, hajózás, autótartás vezetői jogosítványok, útforgalmi computer-számológépes munkáit.

Amikor otthon voltam utoljára Lövétén, akkor azzal mentem haza, hogy valamit visszaadhassak annak a falunak, ahonnan az én szüleim elindultak. Akkor még volt elég erőm arra, hogy utazzak és keressek, hogy adhassak az én Lövétémnek, de én már nem tudok többet hazamenni, bármennyire fájjon is az nekem.

Most öregebben, gyengébben, de nem elveszve élem az én székegy életemet az én kis lakásomban. Egyedül egészen, messze Lövététől, de minden gondolatom, minden imádságom, minden szavam, muzsikám, énekem, és minden kalácsonom, cika-káposztám, sült krumplim, húsvéti tojásom, a kis Jézusnak karácsonyra faragott jászlam, az mind az én lövétei székegy szívem, lelkem, kezem munkája.

Györgypál László, Ausztrália 1991.májusa

Végre valahára megszületett a székely gazdák által oly régen várt törvény, mely lehetővé teszi az egykor államosított erdőterületek visszaszolgáltatását jogos tulajdonosaiknak, amely kimondja:

A volt közbirtokosok vagy azok örökösei kérhetik a magántulajdonjog visszaállítását (...) a tulajdonjogi minőséget igazoló iratok alapján (...).

A törvény által előírt erdészeti rendszer betartásával és feltevélei alapján létrejött közösen gazdálkodó társulási formák bírósági határozat alapján vállalnak jogi személyt.

A közös tulajdonban lévő erdők jellegüknek megfelelően, fennállásuk egész ideje alatt osztatlan tulajdonban maradnak.

Falunkban is megtörténtek a visszaszerzésre irányuló intézkedések. Közgyűlést tartottak, és megválasztottak 21 személyt, akik az újralakuló közbirtokosság alapító tagjai. A 21 alapító tag megválasztotta az ideiglenes vezetőtanácsot, amely 5 tanácstagból, 3 ellenőrző tagból és egy póttagból áll. Az ideiglenes vezetőtanács személyi összetételét a közbirtokosok az alapszabályzat-elfogadó közgyűlésen hagyják jóvá, vagy módosítják az alapszabályzat elfogadása után.

Az ő feladatuk a közbirtokosság alapszabályzatának kidolgozása, a közbirtokosság vagyonának visszaszerzése és a közbirtokosság működésének beindítása. Természetesen ez mind pénzbe kerül. A törvényszéki bejegyzés díjától a különböző illetékek kifizetésén át a bizonyító okiratok, vagy ezek másolatainak beszerzése mind kiadással jár. Ezt a pénzüszveget az alapító tagok a saját zsebükből előlegezik meg.

A megválasztott testületre több feladat vár:

1. Ők kell felkutassák azokat a régi okiratokat, térképeket, amelyekkel bizonyítani lehet a közös használatban lévő területek nagyságát és azokat a névsorokat, amelyekből kiderül, hogy kik jogosultak és milyen arányban a közös vagyon – jelen esetben a közbirtokosság vagyona – kezelése során létrejött nyereségből.

2. Visszaszerezni minden talpalatnyi területet és épületet, amelyekre a jelen törvény vonatkozik.

3. Megszervezni a közbirtokossági erdők őrzését még a visszaszerzés előtt.

4. Szakemberek bevonásával stratégiát, tervet dolgozni ki a visszaszerzett közös vagyon kezelésére, mint például:

- felbecsülni azt a famennyiséget, amivel a közbirtokosság rendelkezhet;

- megtalálni az értékesítés legjobb módját;

- a legkedvezőbb értékesítési formák meghatározása: saját kitermelőcsoport megszervezése és felszerelése megfelelő számszámokkal, gépekkel, saját fűrésztelepek) építése, feldolgozó egységek (pl. bútorgyártás) létrehozása.

Természetesen ezeket a terveket máról holnapra nem lehet megvalósítani, de már most neki kell fogni az ehhez szükséges pénz kigazdálkodásához, megszerzéséhez. Rajtunk múlik ennek sikere.

Ha elhatalmasodnak közöttünk az ellenségeskedések és viszályok, ha lesznek olyanok akik nem értik meg, hogy közös vagyonunkról van szó, akkor falunk e nagy lehetősége, mely lehet fennmaradásának egyik fontos pillére is, porrá veszhet. Most összhangra van szükség. A megválasztott személyeket tiszteljük meg a bizalmunkkal, a vezető személyek becsületes, felelősségteljes munkával bizonyítsák rátermettségüket. Csak közösen és együttérzéssel tudunk jól gazdálkodni az őseinktől ránk maradt vagyonnal, amit tovább kell gyarapítsunk és átadjunk a következő nemzedéknek.

Egyed József és Sorbán József

Adalékok Lövete közbirtokosságának rendtartásáról

Lövete község özszerülete Kozma Ferenc Székelyföld köz-igazgatási és közmívelődési állapota című munkájának adatai szerint 1879-ben 18457 hold volt. Ebből 3514 hold legelő és 4961 hold csere-, bükk- és fenyőerdők által borított terület volt. Az 1909. évi kataszteri kijavítás alapján helyesbített teleknyvból készített kivonat 1913-ból az özszerület, valamint az erdő- és legelőterületekről az alábbi adatokat szolgáltatja:

	hold	öl
özszerület	18308	1002
legelő	3514	1077
erdő	4961	1345

Ezen a nagy kiterjedésű erdős- és legelőterületeken (nem számítva a községi, iskolai, és egyházi erdőrészeket) a gazdálkodás társulásba folyt, ugyanis ezeket a területeket, amelyek ma is közel 6000 hektárt tesznek ki, nem osztották fel őseink, hanem közösen használták, saját önkormányzatuk és rendtartásuk alapján. Székelyföldön az osztatlan birtokot közösen használó társulásokat közbirtokosságnak nevezték. A közbirtokosságoknak minden faluban azonos elvekre épülő, de ezen belül a helyi sajátosságokat (tűzkárosultak, árvák, szegények, új házasok segítése stb.) is magába foglaló, pontosan meghatározott és elfogadott rendtartása volt, így a lövétei közbirtokosságnak is. A közbirtokosságnak tagja volt minden törzsgyökeres lövétei családfő, akiknek a közvagyonból (osztatlanból) való részesedési hányadát az egyéni tulajdonukban levő belsőség, és az ehhez tartozó szántó- és rétföldek nagysága határozta meg. Ennek megfelelően ki több, ki kevesebb birtokossági joggal bírt. Egy hold erdő vagy legelő egy jogot jelentett. Az arányjogot 1848 után pénzzel is meg lehetett vásárolni. A nagyobb birtokosok, akiknek pénzüik volt élték is ezzel a lehetőséggel, s 10-20 koronáért, de sok esetben egy liter pálinkáért vagy pár krajcárért fölvásárolták a szegényebb gazdától a közös használatra jogosító arányjogokat. Az arányjog-vásárlás – főleg az 1871. évi és az ezt módosító 1880. évi arányosítási törvények után – számos földbirtokspeculációra, sok visszaélésre, ellenségeskedésre vezetett a nép körében, amelyeket nincs szándékomban itt és most részletezni. Azt azonban mindenképpen fontosnak tartom megemlíteni, hogy a lövétei közbirtokosság egysége is megbomlott ennek következtében a századforduló végén. Több birtokossági tag csoportokba szerveződve kérte annak engedélyezését, hogy kiszakíthassák a maguk részét. Egy „csoportfőre” íratva arányjogaikat megteremtették a törvény által megszabott s a kiszakításhoz szükséges 100 holdon felüli „egyéni illetményt”, amelyen később, a kiszakítás után megosztottak. Ennek következtében Lövétén 1922 decemberéig, részben külön gazdálkodtak a bükkaljai, - a kiszakított csoport – valamint a közösből maradt birtokossági tagok. Ekkor „látva azt, hogy ezen külön-külön gazdálkodás nem vezet jóra”, s „rájövén arra a régi alapigazságra, hogy összetartásban az erő”, újra a közös gazdálkodás mellett döntöttek. Az „egybeolvadás” megvalósításában fontos szerepet játszott Lövete akkori plébánosa, Péter János.

A hosszas fáradozás után létesített és esküvel is megerősített egységet az 1935-36. évi hivatalos román földmérés alkalmával hozott intézkedéseknek köszönhetően újra a szétbomlás veszélye fenyegette. A közbirtokosságra hirtelen kivetett nagy adók és ezek erőszakos (csendőrök és végrehajtók által) felhajtása a jogtulajdonosoktól ellenségeskedést szült a nép körében, amelyet itt-ott elejtett értelmetlen beszéd csak tovább mélyített. A jogok tisztázása közben újra fellendült a nem éppen becsületesnek mondható üzletelés (egy jogarány értéke 1 deci pálinkától kezdve 600-700 lejig volt). Sokan vették, sokan eladták jogaikat. Kik jól jártak, kik kevésbé jól. A bom-

(folytatás az 5. oldalon)

Domaszék:

Már 1998 decemberében beszámoltam, hogy testvér-települési kapcsolatunk indult el Domaszékkal. Magyarországon, Szegedtől 12 km-re Baja felé fekszik a település. Alföldi tanyavilágból alakult ki, 1952 óta szerepel mint község. Jelenleg 3800 fő színekatolikus a lakossága.

1999 márciusában alá is írtuk a testvér-települési szerződést Lövétén. Ennek tartalma: a két település egymást segíti, kulturális és oktatási téren együttműködnek, gazdasági kapcsolatokat nyit egymás segítésére és fejlesztésére. Domaszékre háromszor látogattunk meghívásra. Először július 24-én, a Falunapon 40 személy utazott Lövétéről Domaszékre. Második alkalommal a templomjunkt búcsújára zárandokoltunk szeptember 12-én: egy autóbusznyi lövétei, zöme népviseletben. Harmadszor nov. 27-én voltunk Domaszéken a Böllérnapon (disznóvágási ünnepély, 8 személy).

Ez nem azt jelenti, hogy csupán meghívásra lehet ellátogatni Domaszékre, bármikor, bárki lövéteit szeretettel fogadnak.

Budakalász:

Második testvértelepülésünk Budakalász, tehát két „testvérünk” van. Budapest és Szentendre közt terül el, több mint 7000 lakosa van. A kapcsolat elindult már 1998-ban, Kisasszony napján. Akkor kerestek fel Parlagi Endre és Wenner Géza urak. Őket a náluk dolgozó András Tibor, György Levente és más lövétei fiatal emberek becsületessége és példaértékű munkája vezérelte ide.

Meghívást kaptunk tőlük 1999. május 29-30-ra, a májusi ünnepekre. Négyen mentünk el: a polgármester úr, az iskolaigazgató úr, Egyed József vállalkozó és jómagam. Ez alkalommal ismerkedtünk meg Budakalász polgármesterével, Harcsa Lajos úrral, az alpolgármesterrel, Dr. Kulin Sándor úrral és számos önkormányzati vezetővel.

A következő meghívást október 23-ra, Magyarország nemzeti ünnepére kaptuk. Török Ignác (Sóbástyáról) volt az egyik meghívott, ő az ünnepségen elszavalta a Szózatot. Székely ruhába öltözve nagy sikernek és népszerűségnek örvendett, s ezzel is hozzájárult hírnevünk öregbítéséhez.

A megtett látogatásokból arra lehet következtetni, hogy nem hasznat akarnak húzni belőlünk. Nyitottak, szívesen megmutatják hogyan élnek, mivel és mennyit dolgoznak, s ebből mi is tanulhatunk, gyakorlatba ültethetjük saját lehetőségünk szerint.

Budakalással még nem írtunk alá testvér-települési szerződést, de reméljük 2000 augusztusában meg fog történni.

A mi meghívásunkra a Domaszékiek résztvettek a kirulyi Szent János-napi búcsún, a zárandokok száma 50 római katolikus vallású. Második meghívásunk időpontja 1999. szeptember ötödike volt, amikor megrendeztük a Fúvós-találkozót. Domaszékről eljött 4 család, és Budakalászáról két személy. A budakalásziak a templomunk búcsúján is részt vettek: Parlagi úr lövétei viseletben és a polgármester úr. Véleményem szerint ezeket a kapcsolatokat fent kell tartani, ápolni, lehetőséget adni minél több embernek, hogy elmenjen, lásson, tapasztalatokat szerezzen, és ha lehet itthon felhasználja azokat.

Az új kapcsolatokból származó segítség:

1. – Domaszéki vállalkozók 500.000 forintnak megfelelő valutát letétbe helyeztek a lövétei templom javítására.

– 1998-ban és '99-ben láthatták, főleg télen a sok szegfüvet templomunkban, ami szintén adomány a domaszéki virágtermesztőktől.

– 1999-ben 8-9 lövétei ember dolgozott hivatalosan építésetben Szegeden.

– 2000-ben reméljük május-júniusban a sárgarépa-szedés szezonjában még több lövéteinek tudnak munkát és pénzt biztosítani Domaszéken.

2. Budakalászáról a Szent Erzsébet Alapítvány száz darab

ajándékcsomagot küldött a négy vagy több gyermekes családok minden gyermekének, valamint a félszeg, árva és félárva gyermekek részére (kb. 20 millió lej értékben), amiért kérjük az Istent fizesse és áldja meg az adományozót.

– December folyamán bemutatták a Lövétei Betlehemest úgy Budakalászon, mint Domaszéken. Köszönet jár a vendégfogadóknak, hogy megadták a lehetőséget a szereplésre és pénzbeli adományukért (ami fedezte az útiköltséget, és még a társulat fennmaradására is maradt). Továbbá köszönet jár ezért minden szereplőnek, de nem utolsó sorban ifj. Egyed Józsefnek, aki megszervezte az egészet, hogy elutazhassanak a község képviselőjében.

Ezen kapcsolatok létrehozásában fáradozott: Lövéte Község Önkormányzata, az iskolaigazgató úr, az egyház vezetősége és Egyed József vállalkozó.

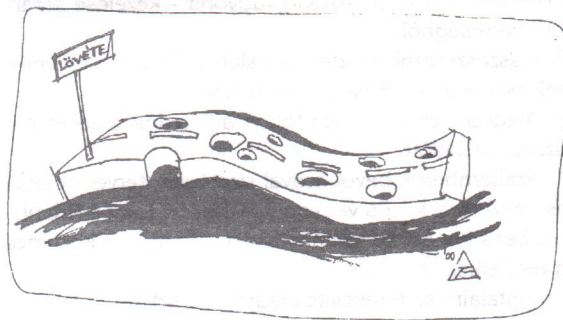
Nem feledkezhetünk meg Lázár Sándor szállító-vállalkozóról sem, aki az autóbusszal a szállítást mindig kedvezményesen vállalta.

Szükségesnek tartom megemlíteni, hogy a májusi kiszállásunkra fizette az útiköltséget a Helyi Tanács, a többit minden alkalommal a saját zsebéből fizette mindenki.

Utóiratként feltétlenül írnom kell a miskolci kapcsolatteremtésről is. Ez Lövéte egyik díszpolgára, Kishonhy Zoltán vállalkozó-mérnök úr kezdeményezésére jött létre. Nt. Tornay Gergely esperes úr által és az iskolaigazgató közreműködésével a római katolikus Fráter György Gimnáziumban négy lövétei diák tanul teljesen díjmentesen. Megjegyzés: Kishonhy úr két számítógépet, két írógépet, értékes könyveket adományozott az iskolának, és tíz miskolci tanár látogatta meg falunkat az elmúlt nyáron.

Összegezve az egész évi kapcsolat lefolyását: megérte a fáradozást, a költséget, és reméljük a jövőben is folytatódni fog.

Balázs István alpolgármester

Száguldás Európába

Lövéte egykori előjárói

lás folyamata megindult, s vele együtt a gyűlölködés és a viszályok sorozata, s megállítani már nem volt lehetséges ... Témám azonban nem e viszálykodások megírása, hanem a birtokossági rendtartás bemutatása, tehát írásomat ennek megfelelően folytatom.

Mint már említettem, a birtokosság jogokat bíró tagokból állott, akik 3 évenként a közbirtokossági nagy közgyűlésen választották meg az előjáróságot. Az előjáróság a következő tisztségekből állott: elnök, pénztáros, jegyző, erdő- és legelőgazda (ezt a funkciót betölthette két személy is, de volt eset amikor egyetlen személyre ruházták a tisztséget). Az utóbbiak munkáját a kisegítő erdőőr vagy erdőpásztor, valamint a legelőpásztorok segítették. Az előjáróság mellé tanácsosokat választottak a tagok soraiból, 1943-ban pl. minden tízesből tíz tanácsost. Ugyanakkor megválasztották főtanácsosnak a plébánost és a községi bírót. Így a választmány vagy a tanács 42 tagból állott. Ők döntöttek és hoztak határozatokat - a rendtartás alapján vagy a szükség szerint összehívott tanácsgyűlések alkalmával - a vágásterületekről, ahonnan a község lakosai tűzi-, és épületfával látták el magukat arányjoguk arányában, a vágterek újraerdősítéséről, csemeteültetéséről, az erdők értékesítéséből bejött készpénz „osztalékként” való kiosztásáról, a közhasznú építkezések (templom, iskola, népház, fürdő) támogatásának arányáról, valamint a legeltetés rendjéről stb. Ugyanakkor javaslatokat tettek, kéréseket hallgattak meg, számon kérték az előjáróságot, és mivel kötelezettségük volt a közerdőt és a közvagyont az utókor számára megőrizni, szigorúan felléptek a véderdőket kedvük szerint vágók, rontók ellen is. Ezért a kellő számú jelenlétük fontos volt a tanácsgyűléseken, ahonnan igazolatlanul nem hiányozhattak. A háromszori igazolatlan hiányzást, „mivel a meg nem jelenés határozatlanságot jelent, így pedig fontos ügyek maradnak elintézetlenül, minek következtében a közbirtokosság jelentékeny károkat szenved”, kizárással „jutalmazta” a közbirtokosság rendtartása.

Mihály János

Folytatás a következő lapszámában

KÓBOR KUTYÁK

A kutyának kutya becsülete- tartja a mondás. A gazdának becsületbeli dolga (lenne), hogy kutyájára ne mondassák rá a szólásmondást. Ha Lövétét nézzük, néha utcáin látni a „kóbor kutyák” között embereket is. Na, ez nappalra nézve túlzás, de este nyolc óra után már nem. Hogy miért tettem idéző jelbe a kóbor kutyát? Mert ne adj Isten, csak rúgjunk bele egy számunkra túl közel merészkedő kutyába, és rögtön akad a kutyának gazdája. A sorokat olvasva könnyen gondolható: na, ez se állapot, de kérdem én, ki vonható felelőségre, ha „véletlenül” egy gyereket, akár felnőttet megharap a kutya, mert ilyenkor, tartja a mondás „... és a kárnak nincs gazdája”. Ha mégis valakit meg találnánk szólítani – Zárja be már a kutyát az udvarába! – rögtön jönne/jöhetne a válasz – A másé es ott jár-.

Ha tévedésből mégis bárki megnézné a törvénykönyv kutyatartásra vonatkozó cikkelyeit, megtudhatja, hogy a kutyát nappal még a gazda saját udvarán is kötve kell tartása - nem futkorászhat szekér után sem -, és éjszakára is csak akkor engedheti el, ha a kutya nem tudja elhagyni a zárolt határokkal kijelölt területet (udvart, kertét stb.).

Na, de félre a törvényt, mert nálunk ha egy törvényt be kell tartani, akkor az a természetes, ha át lesz hágva (nem a mi hibánk csak, de a miénk is). Legyünk most csak egyszerű hétköznapi emberek. Tegyük meg annyit a saját biztonságunk érdekében, hogy kutyáinknak ne adjunk lehetőséget rá, hogy mások testi és lelki épségét veszélyeztetni tudják, mert azzal, hogy „nem bánt”, a biztonságérzetünk az utcán közlekedve nem növelhető.

L. L. Tamás

A Hargita megyei Szarvasmarha-tenyésztők Egyesülete alig egy éves múltira tekint vissza. Ez az egy év a tapogatózás, a próbálkozások éve volt. Az egyesület tevékenysége eredményül könnyelheti el a körömpucoló iskolák és felszerelések beszerzését és üzembe állítását, ami, főleg nálunk, sajnos nem vált népszerűvé. Továbbá sikerült szarvasmarha-kiállításokat is szervezni, amelyek a szakszerűen gazdálkodók számára útmutatóként szolgálhattak és ösztönző hatásúak lehetek. Sikerült még beszerezni svájci minőségi bikáktól származó ondót is, ami hozzájárulhat szarvasmarha-állományunk följavítására.

Az egyesület tevékenységei között még szerepel a felvásárlókkal folytatott egyezkedések sorozata is. Ez kezdődött a Parmalat és a Danone világhírű cégekkel, amelyek kimondottan minőségi tejet vásároltak volna fel magasabb áron. Az ő ajánlataikat sajnos nem lehetett elfogadni, mert olyan minőségi és technológiai követelményeket állítottak fel, amelyeket az egyszerű székely gazdák nemigen tudtak volna teljesíteni.

Végül a tárgyalások az állami és a környékbeli magánfelvásárlókkal folytatódtak. A beszélgetések során beigazolódtott az a tény, hogy összefogva, közös akarral eredményt lehet elérni. Ugyanis a felvásárlók végül engedtek az egyesület követeléseinek, és a 2000 liter feletti egyéni és közös szerződés esetén a termelő megkapja a 2400 lejes alapárát a 3,5 fokos és 1027-es fajsúlyú tejre.

Hát igen, mondhatjuk: ez már eredmény. Egy olyan eredmény, amelyet egyaránt élvezhet minden szarvasmarhatartó gazda, akár egyesületi tag, akár nem. Jó lenne, ha elgondolkodnánk azon is, hogy ez nem jött csak úgy, magától. Ezt valakinek ki kellett harcolni. Ezért elsősorban azoknak jár köszönet, akik tagságukkal támogatták az egyesület munkáját. Erre nagy szükség van a továbbiakban is, mert ezt a munkát folytatni kell. A tervek közt szerepel a felvásárlókkal való tárgyalások folytatása, a takarmánybeszerzés megoldása, valamint május hónap folyamán egy szarvasmarha-kiállítás megszervezése Lövétén. Ha arra gondolunk, hogy községünkben csak 30 olyan személy van, aki az egyesület munkáját szívügyének tekinti és vállalja a tagságot, mennyivel látványosabb eredményeket lehetne elérni, ha például minden gazdálkodó ugyanazt tenné, és nem csak a kész eredményre várna.

Sorbán József

Megint a trichinelózis

Nem szeretnék ismétlésekbe bocsátkozni, sokszor volt hirdetve helyi szinten, valamint a médiákban is a sertéshús vizsgálatának fontossága. Ám a betegség jelenléte aktuális most is, lásd a minap Székelyudvarhelyen 24 személy betegedett meg, ezért néhány információt összefoglalnék a tudnivalókról, bizonyos tévhitek megcáfolása céljából.

- Potenciálisan fertőző állatok: házi sertés, medve, vaddisznó, ló.

- Fertőzés útja: fertőzött hús fogyasztása.

Az állatokon nem mutatkozik a fertőzés!

Szabad szemmel nem látható a húson sem!

Az ilyen húst fogyasztó embereken is csak második-harmadik nap jelentkeznek gyomorrontásos tünetekkel, majd negyedik-ötödik nap az izületi fájdalmak, fejfájás, láz, daganatok.

A betegséget első napokban lehet kezelni az embernél is, míg az állatoknál úgy tűnik, többszöri gilisztahajtó adagolással megelőzhető, illetve elpusztítható az állatok húsában levő parazita.

A vizsgálathoz szükséges hús borda közül, valamint a rekeszizomból (hájszél) vágandó ki. A máshonnan kimetszett izomrészekből nem feltétlenül mutatható ki a kórokozó.

A vizsgálat ingyenes.

Program: hétköznap egész nap, hétféteken lehetőleg 10³⁰ ig.

Az előző lapszámunkban beszámoltam a községünkben működő sportegyesületek tevékenységéről. Most részletesen be szeretném mutatni a Lövétén csak pár éve létező „Kwon” sportalapítvány tavaly elért eredményeit. Ez a sporttevékenység Török Attila mester irányításával, a gyerekek lelkes hozzáállásával és természetesen a szülők anyagi támogatásával zajlik. Most az edző, Török Attila értékeli a tavalyi eredményeket.

A községünk tehetséges, fiatal sportolói 1999-ben két rangos rendezvényen vettek részt, ahol az alábbi eredményeket érték el:

I.) Március 17-én Csíkszentdomokoson volt megszervezve a Gyerek és ifjúsági országos bajnokság, amelyen egyéni formagyakorlatban és küzdelemben lehetett versenyezni. A lövéteiek közül dobogós helyezést értek el (kategóriánként):

7-8 éves kategória: Lázár Rajmond – I. (formagyakorlat)

II. (küzdelem)

9-10 éves kategória: György Enikő – I. (formagyakorlat)

III. (küzdelem)

11-12 éves kategória: György Levente – III. (küzdelem)

15-16 éves kategória: Demeter Márton – II. (formagyakorlat)

Ladó Tibor – III. (formagyakorlat)

– III. (küzdelem)

II.) November 20-án a „Kwon” sportalapítvány Szentegyházán szervezte meg a „Kwon” kupát, ahol gyerek, ifjúsági és felnőtt sportolóink versenyezhettek. A verseny a WTF TAEKWON-DO (olimpiai sport) szabályai szerint működött, ahol főképp az erős rúgásokat pontozták. Ezen a versenyen a Lövete-Szentegyháza-i „Kwon” sportalapítvány csapata összesítésben a II. helyen végzett. A lövétei versenyzők itt is szép eredményeket értek el:

1990-91-92-ben születettek: - Lázár József III.

1988-89-ben születettek: - Lázár Zoltán I.

- Sata István Szabolcs II.

1986-87-ben születettek: - György Enikő III.

- Márton Szabolcs II.

Györgylőrincz Ernő

Diákmorzsák – magyar dolgozatokból

„Így nem tudak sütni semit és az édesapjukat nem tudák meg lepni egy kis sütni valóval...”

„Szívét megvígasztalta a bánat, az anya sír és mégis a költőnek fáj ...”

„Szalmáhozásra erőszakolt és rajtakapott édesanya ...”

„Csokonai Vitéz Mihály 1773-1805 között halt meg ...”

„Édesanyja magyar költő volt ...”

„A kuruc hadsereg leverte Rákóczi csapatát ...”

András József gyűjtése

Hibaigazítás

Elnézést kérünk az előző lapszámában megjelent hibáért: a 6. oldalon Budakalász helyett Budakeszi szerepelt.

Kiadja a Lövétei
Polgármesteri Hivatal
Nyomta az Alutus nyomda

Megjelent Egyed József
támogatásával

Felelős szerkesztő: Sorbán
József

– Megalakult a lövétei Kákvirág néptáncsoport. Bemutató előadása 2000. március 5-én

– Tárgyalásokra került sor a Digitál 3 kábeltelevíziós társaság és a lövétei tanács között. Még mindig nem születet érdembe-
li megegyezés.

– Az V. Ki Mit Tud? legsikeresebb műsorszámait láthatta a lövétei közönség 2000. február 19-én. Örömmel nyugtáztuk a nagyszámú civilizált közönség érdeklődését.

Egyházi statisztika február végén:

Keresztelés: – Márton Roland, Bulzán Emília, Egyed Krisztián, Bencze Kinga

Házasság: – Rácz Sándor – András Edina

– György András Zsolt – Máté Erzsébet

Temetés: – Egyed Domokos 84, Márton Róza – 72, Demeter Teréz – 79, Tókos Dénes – 51, Mihály Béla – 62, Péter István – 58, Márton Imre – 93, Györgylőrincz Mária – 78

Közvélemény-kutatás

A közelgő választásokra való tekintettel jó volna tudni kit és mit akarunk. Ezt a célt szolgálja a közvélemény kutatás. Kérjük ne legyen rest!

Kérjük kitölteni és bedobni az üzletben felállított ládába.

Kit javasolna?

Polgármesternek:

Tanácsosnak: 1.

2.

3.

